

Formanden: Som det vil erindres, gaar Formandens Forslag ud paa, at denne Sag, som i Nar først bliver at behandle i Landstinget, naar den indkommer her, bliver behandlet saaledes, at der nedsettes et Udvalg paa 5 Medlemmer, og at dettes Indstillinger foretages til tvende Behandlinger efter Reglerne for Lovforslags anden og tredie Behandling.

Uden Forhandling og Afstemning vedtoges Formandens ovenstaaende Forslag.

Man gik derpaa til den næste Sag paa Dagsordenen, som var:

Første Behandling af „Forslag til Finantslov for Finantsaaet fra 1ste April 1873 til 31te Marts 1874.“ (Lovforslaget findes i Tilleg A. Spalte 1 ff).

Bøffen: Det Foredrag, hvormed den høitærede Finantsminister i Nar forelagde Forslaget til Finantsloven, var kun kort, men ikke desto mindre temmelig indholdsrigt, forsaavidt man vil søge Indholdet i de Antydninger, som det gjorde. Dette Indhold er ikke uden Mærkelighed, og det er forekommet mig idetmindste, som om det betegner et ikke uvæsentligt Omslag i Finantsbestyrelsen fra ifjor til i Nar. Dette vil jeg søge at paapege ved to Punkter, som navnlig ere faldne mig i Minde ved at se paa de Yttringer, som kom fra den høitærede Finantsminister, og som gik ud paa Berørelsen af det store Stridsspørgsmaal, der bandede Knuden i den finantsielle Strid ifjor, og der findes i disse Udtryk en Løsning af den Strid, som jo ganske vist maa være i Samstemning med det høie Things Anskuelse af dette Forhold. Løsningen ligger nemlig i de Ord, som den høitærede Finantsminister udtalte, nemlig at han, forsaavidt der maatte blive Spørgsmaal om yderligere Bevillinger med Hensyn til offentlige Arbejder, nærmest havde tænkt sig, at Tilskudet fra den samlede Aktivmasse blev forhøjet i det samme Forhold, som saadanne yderligere Beløb maatte blive bevilgede. Det vil strax ses, at der i disse korte Ord er antydet Løsningen af det store Stridsspørgsmaal om, hvilket Forhold der skal sættes mellem offentlige Anlæg og de Midler, der maatte tilveiebringes for at beskøfte dem, og da navnlig hvilken Betydning Reservecens Midler maatte have i Forhold dertil. Den høitærede Finantsminister har, som det var at vente, ganske sluttet sig til den Opfattelse, som med saa stor en Styrke ifjor gjort gjældende saavel i dette som i det andet Thing. Stulde man sige Noget til derved, da maatte det snarest være en Undring over, at han endog er gaaet meget vidt i denne Anerkjendelse, idet han foruden det Forslag til Realisation eller Tilskud af Reservecens, som Finantsloven indeholder, endog har antydet Muligheden af, at yderligere Tilskud kan blive gjort. Jeg gjentager,

at denne Betragtning selvsølgelig maa finde Samstemning her i Thinget, og jeg noterer det derfor kun som en Kjendsgjerning, at denne Anerkjendelse er given, og jeg tror, at den modsatte Betragtning, som kortelig kan udtrykkes ved den meget omstridte Sætning, at saadanne Anlæg kan eller bør udføres ved ordinære eller ekstraordinære Stattepaalæg, er een Gang for alle bleven dødsdømt, efterat baade begge Thing og nu ogsaa den høitagtede Regjering har anerkjendt den modsatte Betragtning. Der er imidlertid en anden Henseende, hvori jeg i alt Fald for mit Bedkommende ikke kan samstemme saa fuldt med den høitagtede Finantsministers Betragtningssmaaede, som jeg nu har yttrret. Det forekommer mig nemlig, at der ogsaa i en anden Henseende viser sig en temmelig mærkelig Forskjel i Betragtningssmaaeden af den finantsielle Stilling ifjor og i Nar, og at der navnlig er gjort en kjendelig lysere Betragtningssmaaede gjældende i Nar end den, der viste sig ifjor. Det vil være i de ærede Medlemmers Erindring, der ifjor vare Medlemmer af dette Thing, hvilket mærkt Indtryk det gjorde paa dette Thing, da vi ifjor fik Finantsloven forelagt med en foreslaaet Underbalance af over 2 Millioner, trods det foreslaaede Tilskud af Reservecens paa $4\frac{3}{4}$ Million Rb., og at en saa uheldig Udsigt for Fremtiden bevægede den daværende Finantsminister til at foreslaa en Indkomststat af ikke mindre end $3\frac{1}{2}$ pCt. for at dække Underbalancen. Dette gjorde dengang et meget mærkt Indtryk og med god Grund, men det vil vistnok ogsaa have staaet klart for ærede Medlemmer af dette Thing i Nar, hvilket helt forskjelligt Indtryk den høitagtede Finantsministers Udtalelser ved Finantslovforslagets Forelæggelse i Nar gjorde. Forslaget gaar nemlig ud paa, at der skal gjøres et Tilskud af Statens Formue paa $4\frac{1}{4}$ Million Rb.; altsaa er der allerede der forlangt noget mindre Tilskud end det, der ifjor blev foreslaaet, og ved Siden deraf er der ikke alene ikke Tale om en Underbalance, men endog Tale om et Overskud, der kalkuleres til 768,000 Rb. Der er altsaa en Forskjel i Status fra ifjor til i Nar af henved 3 Millioner Rb., altsaa en tilsyneladende Forbedring af 3 Millioner Rb., men jeg siger ogsaa, det er kun tilsyneladende, og jeg skal tillade mig at vise, hvorledes den finantsielle Stilling i Virkeligheden i alt Fald kun er umærkelig forandret fra ifjor til i Nar. Den Forskjel, der tilsyneladende viser sig paa Budgettet, bestaar nemlig i en be-regnet forøget Indtægt af ca. 1,300,000 Rb. og en lidt større formindsket Udgift af ca. 1,400,000 Rb.; jeg nævner her kun runde Tal, thi det er jo ikke Detaillerne, hvorpaa det her kommer an. Denne forøgede Indtægt fordeler sig paa en Række forskellige Poster, hvoraf jeg skal nævne de vigtigste, nemlig: en forøget Indtægt af Renter af Statsaktiverne under § 3 af 50,000 Rb., af de direkte Afgifter af 25,000 Rb., af de indirekte Afgifter en Forøgelse, som jeg strax skal komme